

Mänguväljak toodab positiivsust

Tänasest Targu Talitast leiaste nende vahvate inimeste nimed, kes ei talu enda ümber inetust ning on muutnud oma koduümbruse kauniks paigaks, mis rõõmustab hinge ja annab jõudu elamiseks. Eesti Kodukaunistamise Ühendus valis tänavuse konkursi "Kaunis Eesti kodu" lõppvooru kokku 83 kaunist koduaeda, talukohta, küla, valda, kortermaja ja asutuse ümbrust.

Kodukaunistamise liikumine sai hoo sisse 1935. aastal. Taasiseseisvunud Eestis on peetud kauni kodu konkursi alates 1998. aastast. Alati on võistlusel ka kindel teema, tänavu võeti näiteks luubi alla mänguväljakud.

Kui koduaias või -hoovil, külas või lasteaia vahvalt kujundatud ja mitmekesist tegevust võimaldav mänguplats, siis on üsna tõenäoline, et seal mürgeldanud lapsest kasvab parem inimene. Selline, kes ei virise, vaid tegeleb, oskab suhelda ja ühiselt asju ette võtta. Oskab hinnata ilu.

Mäng on tegevus, mis tekitab hea enesetunde ja arendab loovust. Rääkimata eri eas lastest, vajavad sisukat tegevusvõimalust hädasti ka noorukid. Kui nad saavad oma pulbitseva energia maandada palliplatsil, rulapargis või parkuurirajal, ei minda küla peale niisama laamendama.

Lapsea kogemused määravad tulevikus paljus selle, kuidas me suhtume üksteisesse ja meid ümbritsevasse maailma.

KAJA KURG

LUGEJA KÜSIB

REPRO

Rikutud sõstralehed

Tänavu on punasel sõstral lehed haiged – mingid punased kublad peal. Mõni leht on lausa kummis. Kas see sõltub väetamisest või on mõni muu raske haigus kallale tulnud? Kas seda saab ka ravida või mingil moel ära hoida?

Vastab

VÄINO PALLUM

Punakad kublad punase sõstra lehtedel ei ole haiguslik nähe. Siin on tegu hoopis sõstra-kublatai (*Crypthomyzus ribis*) kahjustusega.

Kahjurid kooruvad võrsetel või oksadel pungade kaenlas talvitunud munadest varakevadel esimeste lehetippude ilmumisel. Peagi ronivad nad lehtede alumisele küljele ja asuvad taime-mahla imema.

Imemise tagajärjel hakkab lehekude vohama ja kerkib kupladena üles. Kublad on esialgu rohekaskollased, hiljem kirsspunased. Kubla alt võib leida tavaliselt 1–3 valkjashelist kuni sidrunkollast 1–2 mm pikkust täid.

Kublatai rohkusel võivad paljud lehed kattuda kupladega. Sellised põõsad on punaka jumeaga, nende kasv aeglustub, põõsas kangub. Suve jooksul võib paharet ilmastikust olenevalt anda mitu partenogeneetilist põlvkonda, kes sünnitavad elusaid vastseid.

Osadel vastsetel arenevad tiivulised täid, kes lendavad uutele okstele, veel halvem – uutele põõsastele, samuti huulõielistele rohttaimedele. Sügisel lendavad rohttaimedel arenenud tiivulised isendid põõsastele tagasi. Seal areneb jälle suguline põlvkond, kelle munad jäävad okstele talvituma.

Tõrjeks kõrvaldage kuplas lehed või tugevasti kahjustatud võrsed ning põletage.

Kevadel (soovitavalt 5–7 päeva enne õitsemist) pritsige sõstrapõõsaid NeemAzal-T/S-iga (30–50 g/10 l), Mavrik 2 Figa (3–4 ml/10 l) või Fastac 50ga (5–8 ml/10 l), Mavrik 2 Figa (3–4/10 l) või Fastac 50ga (5–8 ml/10 l). Pärast õitsemist võib kasutada ainult bioloogilisi tõrjevahendeid.

HUULÕIELISI ROHTTAIMI

Sugukonda huulõielised (*Lamiaceae*) kuuluvad järgmised perekonnad:

1. Akakapsas – *Ajuga*
2. Tarinõges – *Teucrium*
3. Tihashain – *Scutellaria*
4. Naistenõges – *Nepeta*
5. Maajalg – *Glechoma*
6. Tondipea – *Dracocephalum*
7. Käbihein – *Prunella*
8. Kõrvik – *Galeopsis*
9. Iminõges – *Lamium*
10. Koldnõges – *Galeobdolon*
11. Südamerohi – *Leonurus*
12. Nõianõges – *Stachys*
13. Tõnnike – *Betonica*
14. Salvei – *Salvia*
15. Mägimünt – *Clinopodium*
16. Nõmmemünt – *Acinosa*
17. Pune – *Origanum*
18. Liivatee – *Thymus*
19. Parkhein – *Lycopus*
20. Münt – *Mentha*
21. Rihumünt – *Elsholtzia*